

**EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO**

**Bryssel, 20. kesäkuuta 2008
(OR. en)**

11018/08

CONCL 2

SAATE

Lähettiläjä: Puheenjohtajavaltio

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: **BRYSELIN EUROOPPA-NEUVOSTO
19. JA 20. KESÄKUUTA 2008**

PUHEENJOHTAJAN PÄÄTELMÄT

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena Brysselissä 19. ja 20. kesäkuuta 2008 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan päätelmät.

Ennen Eurooppa-neuvoston kokousta kuultiin Euroopan parlamentin puhemiehen Hans-Gert Pötteringin alustus, jota seurasi keskustelu.

LISSABONIN SOPIMUS

1. Eurooppa-neuvosto pani merkille joulukuussa 2007 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti tehdyn valmistelutyön.
2. Eurooppa-neuvosto pani merkille Lissabonin sopimusta koskevan Irlannin kansanäänestyksen tuloksen ja tarkasteli tilannetta pääministeri Brian Cowenin alustavan arvion pohjalta.
3. Eurooppa-neuvosto oli yhtä mieltä siitä, että tilanteen analysoimiseksi tarvitaan lisää aikaa. Se totesi, että Irlannin hallitus käy aktiivisesti neuvotteluja sekä sisäisesti että muiden jäsenvaltioiden kanssa ehdottaakseen yhteistä etenemistapaa.
4. Eurooppa-neuvosto palautti mieleen, että Lissabonin sopimuksen tarkoituksena on auttaa laajentunutta unionia toimimaan tehokkaammin ja demokraattisemmin, ja totesi, että 19 jäsenvaltion parlamentit ovat ratifioineet sopimuksen ja että ratifiointiprosessi jatkuu muissa jäsenvaltioissa¹.
5. Eurooppa-neuvosto suostui Irlannin ehdotukseen palata tähän kysymykseen 15. lokakuuta 2008 pidettävässä kokouksessaan pohtiakseen etenemistapaa. Se korosti, että tällä välin on tärkeää saada edelleen aikaan konkreettisia tuloksia useilla kansalaisille huolta aiheuttavilla politiikan aloilla.

¹ Eurooppa-neuvosto totesi, että Tšekin tasavalta ei voi saattaa ratifiointiprosessiaan päätökseen ennen kuin perustuslaillinen tuomioistuin antaa myönteisen lausunnon siitä, että Lissabonin sopimus on Tšekin perustuslaillisen järjestyksen mukainen.

VAPAAUS, TURVALLISUUS JA OIKEUS

6. EU:n vahvistaminen vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueena on ensisijainen tavoite kansalaisille. Eurooppa-neuvosto kehottaa Euroopan parlamenttia, neuvostoa ja komissiota tekemään kaiken voitavansa, jotta yhä käsiteltävänä olevat tärkeät tämän alan säädösehdotukset voitaisiin hyväksyä ripeästi kuluvan vuoden loppuun mennessä tai tarvittaessa ennen tämän lainsäädäntökauden loppua.
7. Viime joulukuussa Eurooppa-neuvosto korosti tarvetta uusien poliittisten sitoumus kokonaisvaltaisen eurooppalaisen maahanmuuttopolitiikan kehittämiseksi. Sen jälkeen on saatu aikaan merkittävää edistystä, erityisesti yhdenmukaisen rajaturvallisuuden strategian kehittämisen ja kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön lujittamisen osalta. Tämän alan toimia olisi tehostettava tulevana kuukausina, jotta maahanmuuttopolitiikkojen tehokkuus ja johdonmukaisuus lisääntyisi. Eurooppa-neuvosto on tältä osin tyytyväinen siihen, että komissio on esittänyt tiedonantonsa "A common immigration policy for Europe: principles, actions and tools", ja odottaa kiinnostuneena puheenjohtajavaltio Ranskan tulossa olevaa ehdotusta maahanmuutto- ja turvapaikkasopimukseksi.
8. Eurooppa-neuvosto korostaa maahanmuuton, työllisyyden ja kehityksen välistä yhteyttä sekä sitä, että on tärkeää torjua laittoman maahanmuuton keskeisiä vetotekijöitä. Se kehottaa neuvostoa tehostamaan toimintaansa, jotta voitaisiin hyväksyä ehdotukset kolmansien maiden kansalaisten maahanpääsystä korkeaa pätevyyttä vaativaa työtä varten, varoittavista seuraamuksista laittomien maahanmuuttajien työnantajille sekä kolmansien maiden kansalaisten yhden hakemuksen menettelystä ja yhtäläisistä oikeuksista.
9. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille huhtikuussa 2008 annetut neuvoston päätelmät turvapaikka-alan käytännön yhteistyöstä ja komission tiedonannon "Policy Plan on asylum, an integrated approach to protection across the EU". Eurooppa-neuvosto korostaa, että Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän kehittämisessä on edistytävä, jotta se voitaisiin toteuttaa vuoteen 2010 mennessä.

10. Eurooppa-neuvosto korostaa, että on tärkeää jatkaa yhdenmukaisen rajaturvallisuuden strategian kehittämistä koskevaa työtä, johon kuuluu muun muassa joihinkin jäsenvaltioihin kohdistuvien erityisten paineiden käsitteleminen ja oikeudenmukaisen vastuunjaon edistäminen. FRONTEXin kehittämisessä on edistytävä nopeasti ja tehostettava muun muassa operatiivista koordinaointia. Uudenaikaiset teknologiat on otettava käyttöön ulkorajojen valvonnan parantamiseksi. Komissiota kehoitetaan tekemään ehdotuksia maahantulo- ja maastapoistumis- sekä rekisteröityjen matkustajien järjestelmää varten vuoden 2010 alkuun mennessä. Eurooppa-neuvosto odottaa kiinnostuneena sähköistä matkustuslupajärjestelmää sekä Euroopan rajavalvontajärjestelmän perustamista koskevia selvityksiä ja mahdollisia lainsäädäntöehdotuksia. Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota tehostamaan näitä kysymyksiä koskevia toimiaan ja tekemään pian selkoa saavutetusta edistyksestä ja mahdollisista jatkotoimista, jotta kokonaisstrategiaa päästään kehittämään ja toteuttamaan mahdollisimman pian.
11. Eurooppa-neuvosto toistaa, että tarvitaan tehokas palauttamis- ja takaisinottopolitiikka. Se panee tyytyväisenä merkille tämän alan yhteisiä vaatimuksia koskevan ehdotuksen osalta saavutetun edistyksen ja toteaa, että on tehostettava takaisinottoa koskevaa yhteistyötä kolmansien maiden kanssa panemalla muun muassa täytäntöön olemassa oleviin välineisiin perustuvat velvoitteet. Se korostaa näin ollen tarvetta tehdä kiireellisesti takaisinottosopimuksia kaikkien merkittävien alkuperä- ja kauttakulkumaiden kanssa.
12. Eurooppa-neuvosto hyväksyy maahanmuuttoa koskevasta kokonaisvaltaisesta lähestymistavasta 16. kesäkuuta annetut neuvoston päätelmät ja korostaa, että on tärkeää jatkaa maahanmuuttokysymyksiä koskevaa vuoropuhelua, kumppanuutta ja yhteistyötä kolmansien maiden kanssa maantieteellisesti tasapainoisella tavalla. Maahanmuuttoa koskevaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa on kehitettävä edelleen, erityisesti kehittämällä konkreettisia välineitä, kuten muuttoliikettä tutkivia valtuuskuntia, yhteistyöfoorumeita, liikkuvuuskumppanuuksia ja muuttoprofiileja. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että Kap Verden ja Moldovan tasavallan kanssa on aloitettu liikkuvuuskumppanuuskokeilu, ja odottaa, että Georgian ja Senegalin kanssa aloitetaan tällaista kumppanuutta koskeva vuoropuhelu. Komissiota kehoitetaan arvioimaan liikkuvuuskumppanuuskokeiluja ja tekemään selkoa tuloksista viimeistään kesäkuussa 2009.

13. Eurooppa-neuvosto panee merkille viime kuukausien merkittävän edistymisen EU:n terrorismin vastaisen strategian täytäntöönpanossa ja korostaa, että terrorismin torjuntatoimia on tehostettava kunnioittaen täysin oikeusvaltion periaatetta ja ihmisoikeuksia. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen uuteen sysäykseen, jonka terrorismin torjunnan koordinaattori on raportillaan ja suosituksillaan äskettäin antanut EU:n terrorismin vastaisen strategian täytäntöönpanolle. Se kehottaa komissiota jatkamaan mahdollisimman nopeasti työtään, joka koskee radikalisoitumisen ja terrorismiin värväyksen estämistä. Yhteistyössään kolmansien maiden kanssa unionin olisi edesautettava soveltuvalla tavalla terrorismiin värväyksen torjumista, erityisesti antamalla teknistä apua koulutuksen, ihmisoikeuksien, oikeusvaltion, kansalaisyhteiskunnan ja hyvän hallintotavan aloilla. Komissiota kehoitetaan keskittämään toimintansa erityisesti Pohjois-Afrikan ja Sahelin alueen maihin sekä Etelä-Aasian maihin.
14. On välttämätöntä, että jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla ja EU:n virastoilla on pääsy asiaankuuluviin tietoihin, jotta terrorismia ja vakavaa rikollisuutta voitaisiin torjua tehokkaasti. Tämän vuoksi Eurooppa-neuvosto korostaa, että tarvitaan koordinoitua ja johdonmukaista lähestymistapaa toteutettaessa saatavuusperiaatetta, jotta voitaisiin käyttää tehokkaasti hyväksi tietotekniikkaa ja tietoverkkoja. Prümin sopimuksessa olevien tietojenvaihtoa koskevien määräysten sisällyttämisestä EU:n lainsäädäntöön on päästy yhteisymmärrykseen, mutta olisi tarkasteltava myös muita aloitteita tietojenvaihdon tehostamiseksi ottaen asianmukaisesti huomioon henkilötietojen suoja.
15. Schengen-alueen laajentuminen yhdeksään uuteen jäsenvaltioon saatettiin päätökseen maaliskuussa 2008, kun tarkastukset poistettiin sisäisiltä ilmarajoilta. Tämä parantaa liikkuvuutta aiheuttamatta vaaraa EU:n kansalaisten turvallisuudelle. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Sveitsin osallistumisesta Schengenin säännösten täytäntöönpanoon tehdyn sopimuksen voimaantuloon ja Liechtensteinin kanssa tehdyn pöytäkirjan allekirjoittamiseen. Se kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota tekemään tiivistä yhteistyötä ja osoittamaan riittävästi voimavaroja sen varmistamiseen, että SIS II voi aloittaa toimintansa syyskuussa 2009. Se kehottaa komissiota esittämään mahdollisia ratkaisuja laaja-alaisen IT-järjestelmien pitkän aikavälin hallinnasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella.

16. Eurooppa-neuvosto panee merkille aloitteen sähköisen oikeuden yhtenäisen EU-portaalin ottamiseksi käyttöön asteittain vuoden 2009 loppuun mennessä.
17. Palauttaen mieleen kesäkuussa 2007 antamansa päätelmät rasismiin ja muukalaisvihan tiettyjen muotojen torjumista koskevaan puitepäätökseen liittyneestä yleisestä yhteisymmärryksestä Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen totalitaaristen hallintojärjestelmien rikoksista järjestettyyn ensimmäiseen eurooppalaiseen kuulemiseen ja toteaa, että prosessia on jatkettava.
18. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että ympäristönsuojelua rikosoikeudellisin keinoin koskevasta direktiivistä on päästy yhteisymmärrykseen ja että alusten aiheuttaman ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevan direktiivin suhteen on edistytty. Eurooppa-neuvosto toistaa, että on tärkeää saavuttaa ympäristönsuojelun korkea taso koko EU:ssa. Se panee myös tyytyväisenä merkille prosessuaalisten oikeuksien parantamista oikeudenkäynneissä vastaajan poissa ollessa koskevan puitepäätöksen nopean hyväksymisen, mikä vahvistaa prosessuaalisia takeita tällä alalla.
19. Siviilioikeutta, myös perhe-oikeutta, koskevan oikeudellisen yhteistyön tehostamista on jatkettava ottaen huomioon myönteiset vaikutukset, jotka tällaisella yhteistyöllä voi olla kansalaisille heidän jokapäiväisessä elämässään. On annettu merkittäviä säädöksiä sovittelusta siviili- ja kauppaoikeuden alalla, sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista sekä vanhempainvastuusta ja lasten suojelusta, mutta siitä huolimatta työtä on jatkettava. Tämän vuoksi Eurooppa-neuvosto kehottaa antamaan elatusvelvollisuutta koskevan asetuksen ennen vuoden 2008 loppua ja saamaan pikaisesti aikaan poliittisen ratkaisun tuomioistuimen toimivaltaa sekä sovellettavaa lakia avioliittoasioissa koskevan asetuksen osalta. Komissiota kehoitetaan esittämään ehdotuksensa perintö- ja testamenttioikeudesta ennen vuoden 2008 loppua.
20. Eurooppa-neuvosto korostaa tarvetta toteuttaa nopeasti jatkotoimia eurooppalaisen sopimusoikeuden yhteisen viitekehyksen käyttöönottoa koskevan hankkeen osalta.

21. Eurojustin ja Europolin asemaa ja näiden kahden viraston yhteistyötä on vahvistettava rajatylittävän vakavan rikollisuuden torjunnan tehostamiseksi. Eurooppa-neuvosto korostaa huhtikuussa 2008 kokoontuneessa neuvostossa saavutettua yhteisymmärrystä Europolin perustamista koskevasta päätöksestä ja toivoo, että virallinen päätös tehdään pian kesäkuussa 2007 sovitun aikataulun mukaisesti. Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa saattamaan työnsä nopeasti päätökseen, jotta ehdotus neuvoston päätökseksi Eurojustin vahvistamisesta voidaan hyväksyä virallisesti ennen vuoden 2008 loppua.
22. Eurooppa-neuvosto korostaa tarvetta tehostaa kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen (erityisesti kansainvälistä yksityisoikeutta käsittelevän Haagin konferenssin, Euroopan neuvoston ja Yhdistyneiden Kansakuntien) kanssa tehtävää yhteistyötä.
23. Eurooppa-neuvosto tukee voimakkaasti tavoitetta saada kaikki EU:n jäsenvaltiot mukaan Yhdysvaltojen viisumivapausohjelmaan mahdollisimman pian, jotta varmistetaan täysin vastavuoroinen viisumivapaa matkustaminen ja yhdenvertainen kohtelu kaikille EU:n kansalaisille, kuten jäsenvaltioiden alueelle tulevien Yhdysvaltojen kansalaisten osalta on jo tapahtunut.
24. Eurooppa-neuvosto panee merkille meneillään olevat toimet EU:n katastrofinhallintavalmiuksien vahvistamiseksi ja korostaa katastrofien hallintaa koskevan koordinoitun lähestymistavan tarvetta. Se kehottaa neuvostoa, komissiota ja jäsenvaltioita edistämään tätä työtä nopeasti.

ELINTARVIKKEIDEN JA ÖLJYN KORKEIDEN HINTOJEN
POLITIIKKAVAIKUTUKSET

25. Perustuotteiden hintojen viimeaikainen voimakas nousu herättää huolta sekä sisäisesti, eritoten pienituloisten kotitalouksien osalta, että ulkomailla, erityisesti kehitysmaissa, jotka ovat elintarvikkeiden ja/tai öljyn nettotuojia. Kyseessä on monimutkainen ilmiö, jolla on monia syitä ja seurauksia ja joka vaikuttaa EU:n politiikkoihin kautta linjan. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille komission kaksi tiedonantoa tästä asiasta.
26. Maatalouden alalla EU on jo toteuttanut toimia **elintarvikkeiden hintapaineiden** lieventämiseksi: interventiovarastoja on myyty, vientitukia vähennetty, kesannointivaatimus on poistettu vuoden 2008 osalta, maitokiintiöitä on nostettu ja viljojen tuontitullit on poistettu. Näin on parannettu tarjontaa ja vakautettu maatalousmarkkinoita.
27. Yhteisen maatalouspolitiikan perättäiset uudistukset ovat vahvistaneet sen markkinasuuntautuneisuutta, vähentäneet tarjonnan sääntelytoimien määrää ja saaneet EU:n viljelijät ottamaan hintakehityksen paremmin huomioon. On tärkeää jatkaa maatalouden markkinasuuntautuneisuuden parantamista ja saada näin EU:n viljelijät vastaamaan paremmin markkinasignaaleihin. Samalla on varmistettava rehellinen kilpailu ja suosittava kestävää maataloutta kaikkialla EU:ssa ja varmistettava riittävä elintarvikkeiden tarjonta. Yhteisen maatalouspolitiikan terveystarkastuksen yhteydessä neuvosto tarkastelee myös uusia toimia näiden asioiden käsittelemiseksi.
28. On tarpeen jatkaa työtä maataloustuotannon innovaatioiden sekä tutkimuksen ja kehittämisen alalla, jotta voidaan parantaa erityisesti maataloustuotannon energiatehokkuutta, tuottavuuskasvua ja kykyä sopeutua ilmastonmuutokseen.
29. Eräät jäsenvaltiot ovat ottamassa käyttöön lyhyen aikavälin toimenpiteitä, joilla lievennetään elintarvikkeiden viimeaikaisen hintakehityksen vaikutuksia pienituloisiin kotitalouksiin. Jotta vältetään vääristävät hintasignaalit ja laajapohjaiset kerrannaisvaikutukset palkkoihin ja hintoihin, tällaisten toimenpiteiden pitäisi olla lyhytaikaisia ja kohdennettuja.

30. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen komission aloitteeseen tarkastella vähittäiskaupan alan rajoittavaa sääntelyä sisämarkkinakatsauksen yhteydessä. Eurooppa-neuvosto panee myös tyytyväisenä merkille komission aikomuksen seurata tiiviisti tapahtumia perustuotteisiin liittyvillä rahoitusmarkkinoilla, mukaan lukien spekulatiivinen kauppa, ja niiden vaikutuksia hintavaihteluihin sekä mahdollista merkitystä eri politiikkojen kannalta. Se kehottaa komissiota antamaan tästä asiasta selvityksen ennen joulukuussa 2008 pidettävää Eurooppa-neuvoston kokousta ja harkitsemaan ehdotuksia asianmukaisiksi poliittisiksi toimiksi, mukaan lukien toimenpiteet, joiden tarkoituksena on parantaa markkinoiden avoimuutta.
31. On tärkeää varmistaa biopolttoainepolitiikkojen kestävyys vahvistamalla kestävyysvaatimukset ensimmäisen sukupolven biopolttoaineiden tuotantoa varten ja edistämällä sivutuotteista valmistettujen toisen sukupolven biopolttoaineiden kehittämistä. On myös tarpeen arvioida pikaisesti mahdollisia vaikutuksia elintarvikkeina käytettäviin maataloustuotteisiin ja toteuttaa tarvittaessa toimia puutteiden korjaamiseksi. Olisi myös arvioitava tarkemmin biopolttoaineiden tuotannon ja kulutuksen ympäristöllisiä ja sosiaalisia vaikutuksia sekä unionissa että sen ulkopuolella. Eurooppa-neuvosto painottaa, että tässä asiassa on tärkeää edistää koordinoitua EU:n kansainvälisten kumppaneiden kanssa.
32. Elintarvikkeiden korkeat hinnat aiheuttavat erityisiä paineita kehitykselle. Ne vaikuttavat vakavasti maailman köyhimmän väestön tilanteeseen ja vaarantavat edistymisen kaikkien vuosituhattavoitteiden saavuttamisessa. Tämän vuoksi Euroopan unionilta vaaditaan toimia kehityksen ja humanitaarisen avun nimissä. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille komission aikomuksen esittää nykyisten rahoitusnäkymien puitteissa ehdotus uudeksi rahastoksi maatalouden tukemiseksi kehitysmaissa. Toteuttaessaan toimiaan EU tekee läheistä yhteistyötä YK:n ja muiden kansainvälisten järjestöjen kanssa ja kumppanuusmaiden omien politiikkojen ja strategioiden puitteissa.
33. EU toimittaa jo nykyisellään merkittävää elintarvikeapua ja humanitaarista apua monille haavoittuvimmille alueille, ja se ottaa käyttöön varoja rahoittaakseen elintarvikeavun lisäksi turvaverkkoja köyhille ja heikossa asemassa oleville väestöryhmille.

34. EU edistää koordinoitumpia ja pidemmän aikavälin kansainvälisiä toimia tämänhetkisen elintarvikekriisin ratkaisemiseksi, erityisesti YK:ssa, kansainvälisissä rahoituslaitoksissa ja G8:n yhteydessä. Näin ollen se panee tyytyväisenä merkille, että YK:n pääsihteeri on perustanut maailmanlaajuisia elintarvikekriisiä käsittelevän korkean tason työryhmän. EU on vakaasti päättänyt tehdä oman osuutensa FAO:n elintarviketurvaa käsittelevässä korkean tason konferenssissa Roomassa 5. kesäkuuta 2008 hyväksytyn julistuksen täytäntöönpanossa.
35. EU käy avoimella tavalla poliittista vuoropuhelua kolmansien maiden kanssa hillitäkseen elintarvikkeiden vientirajoituksia ja -kielloja. Se ottaa tämän asian esille myös WTO:ssa ja muilla asiaankuuluvilla kansainvälisillä foorumeilla. Lisäksi EU pyrkii edelleen kokonaisvaltaiseen, tavoitteelliseen ja tasapainoiseen tulokseen Dohan kierroksella.
36. EU tukee vahvaa toimintaa maataloustuotteiden tarjonnan osalta kehitysmaissa ja myöntää erityisesti tarpeellista rahoitusta maataloustuotannolle sekä avustusta markkinalähtöisten riskinhallintavälineiden käytössä. Se lisää merkittävästi tukeaan julkisille ja yksityisille sijoituksille, jotka kohdistuvat maatalouteen, ja yleisemminkin kannustaa kehitysmaita kehittämään parempia maatalouspolitiikkoja, erityisesti elintarviketurvan tukemiseksi ja alueellisen yhdentymisen vahvistamiseksi. Erityistä huomiota kiinnitetään pienviljelijöihin ja energiatehokkuuden tehostamiseen.
37. Eurooppa-neuvosto ilmaisee huolensa **öljyn ja kaasun hintojen** jatkuvan nousun ja sen sosiaalisten ja taloudellisten seurausten vuoksi. Toimenpiteitä voidaan harkita öljyn ja kaasun hintojen nousun huono-osaisiin väestöryhmiin aiheuttamien vaikutusten lievittämiseksi, mutta niiden olisi oltava lyhytaikaisia ja kohdennettuja. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille komission aikomuksen ehdottaa joitakin kohdennettuja lyhytaikaisia toimenpiteitä kalastusalan pitkäaikaisen rakenneuudistuksen tukemiseksi. Olisi vältettävä vääristäviä finanssipoliittisia ja muita toimenpiteitä, jotka estävät talouden toimijoita tekemästä tarvittavia mukautuksia. Eurooppa-neuvosto kehottaa tulevaa puheenjohtajavaltiota yhteistyössä komission kanssa tutkimaan mahdollisuutta toteuttaa toimenpiteitä öljyn ja kaasun hintojen äkillisten nousujen vaikutusten lieventämiseksi ja tutkimaan näiden toimenpiteiden vaikutuksia sekä tekemään asiasta selkoa ennen lokakuun Eurooppa-neuvostoa.

38. Tämä kehitys korostaa tarvetta hyväksyä pikaisesti energia- ja ilmastomuutospaketti, jonka monet osatekijät voivat auttaa lievittämään tilannetta. Lisäponnistelut energiatehokkuuden ja energian säästämisen lisäämiseksi sekä EU:n energianlähteiden monipuolistamiseksi ovat olennaisia. Erityisesti uudet tekniikat suovat tältä osin merkittäviä mahdollisuuksia. Eurooppa-neuvosto kehottaa jäsenvaltioita, komissiota ja Euroopan investointipankkia tukemaan toimenpiteitä, joilla on tarkoitus helpottaa kotitalouksien ja teollisuuden investointeja energiatehokkuuteen ja uusiutuvien energianlähteiden käyttöön sekä ympäristöystävällisempään fossiilisten polttoaineiden käyttöön. Eurooppa-neuvosto kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota kiirehtimään energiatehokkuutta koskevan vuoden 2006 toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa ja pohtimaan sen mahdollista tarkistusta. Se panee myös merkille, että komissio aikoo pian esittää ehdotuksia energiaverotusta ja eurovinjettiä koskevien direktiivien tarkistamiseksi.
39. Muitakin toimenpiteitä olisi pian tarkasteltava, erityisesti jotta edistetään kilpailua energiamarkkinoilla, edistetään liikennejärjestelmien modernisointia, mukaan lukien vaihtoehtoisten teknologioiden, kuten sähköautojen kehittäminen, ja lisätään öljymarkkinoiden avoimuutta myös öljyvarastojen osalta. Vuoropuhelua öljy- ja kaasuyhtiöiden, tuottajamaiden ja tuojakehitysmaiden kanssa olisi lisättävä sekä Euroopan että kansainvälisellä tasolla, jotta varmistetaan, että tarjonta vastaisi paremmin markkinoiden tarpeita, ja parannetaan yleisiä edellytyksiä etsintään, tuotantoon, jalostuskapasiteettiin ja vaihtoehtoihin energialähteisiin tehtäviä investointeja varten. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Saudi-Arabian päätökseen järjestää öljyntuottaja- ja -kuluttajamaiden välinen kokous Jeddassa 22. päivänä kesäkuuta.
40. Eurooppa-neuvosto panee erityisesti merkille komission aikomuksen seurata elintarvikkeiden ja öljyn hintakehitystä Euroopassa ja muualla maailmassa, ja se odottaa komission selvitystä tilanteen kehityksestä ennen joulukuussa 2008 pidettävää Eurooppa-neuvoston kokousta. Eurooppa-neuvosto myös kannustaa komissiota seuraamaan kehitystä muilla perustuotteisiin liittyvillä markkinoilla. Koska korkeat elintarvikkeiden ja energian hinnat vaikuttavat moniin politiikan aloihin, Eurooppa-neuvosto kehottaa yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvostoa seuraamaan tiiviisti asiaankuuluvien neuvoston kokoonpanojen työskentelyä tämän kysymyksen parissa ja tekemään siitä selkoa lokakuuhun 2008 mennessä.

TALOUS-, SOSIAALI-, TERVEYS- JA YMPÄRISTÖASIAT

41. Euron käyttöönottoa koskevan historiallisen päätöksen ja Euroopan keskuspankin perustamisen 10. vuosipäivänä Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että talous- ja rahaliitto on ensimmäisellä vuosikymmenellään menestynyt varsin hyvin. Edessä olevista taloudellisista haasteista suoriutumiseksi on rakennettava tälle menestykselle. Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa pohtimaan keinoja vahvistaa EMUn taloudellisten puitteiden täytäntöönpanoa komission tiedonannon "EMU@10" pohjalta, jotta voitaisiin varmistaa, että kaikki yhteisen rahan tarjoamat mahdollisuudet ja edut tulevat käyttöön.
42. Eurooppa-neuvosto onnittelee Slovakiaa EU-jäsenyyden jälkeisestä lähentymisestä, joka perustuu terveeseen talous- ja rahapolitiikkaan, ja on tyytyväinen, että Slovakia täyttää kaikki perustamissopimuksessa vahvistetut lähentymisperusteet. Eurooppa-neuvosto suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen, jonka mukaan Slovakia ottaisi käyttöön euron 1. tammikuuta 2009.
43. Eurooppa-neuvosto panee merkille, että kansainväliset rahoitusmarkkinat vaikuttavat olevan vakaantumassa, mutta että yleinen tilanne on edelleen epävarma. Ajan tasalle saatettua kokonaisvaltaista työsuunnitelmaa, joka hyväksyttiin viime lokakuussa vastauksena rahoitusmarkkinoiden kuohuntaan, ollaan panemassa täytäntöön suunnitellulla tavalla, ja se on määrä saattaa päätökseen vuoden 2008 loppuun mennessä. Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa seuraamaan tilannetta edelleen tiiviisti.
44. EU on edelleen sitoutunut pitämään kansainvälisen suunnannäyttäjän asemansa ilmastomuutos- ja energia-asioissa. Eurooppa-neuvosto pitää myönteisenä tavoitteellisesta, maailmanlaajuisesta ja kokonaisvaltaisesta, vuoden 2012 jälkeisestä ilmastomuutossopimuksesta Bangkokissa huhtikuussa ja Bonnissa kesäkuussa 2008 käydyissä neuvotteluissa saavutettua edistystä. Neuvotteluja on vauhditettava, jotta päästään Kööpenhaminassa vuonna 2009 sopimukseen, joka on 2°C:n ylärajatavoitteen mukainen. Jotta EU:n kannasta päästään yhteisymmärrykseen kevään 2009 Eurooppa-neuvostossa, komissiota pyydetään esittämään kokonaisvaltainen strategia sekä ilmastomuutoksen hillitsemiseen että siihen sopeutumiseen tarvittavien rahoitus- ja investointivirtojen lisäämiseksi vastauksena Balin toimintasuunnitelmaan, mukaan lukien turvallisen ja kestävä, vähän hiilidioksidipäästöjä aiheuttavan teknologian tutkimukseen ja kehitykseen sekä levittämiseen ja siirtämiseen liittyvät mekanismit.

45. Kansainvälisen johtoaseman ja uskottavuuden säilyttämiseksi Euroopan unionin on päästävä nopeasti sopimukseen ilmasto- ja energiapaketistaan. Eurooppa-neuvosto pitää myönteisenä edistystä, jota tähän mennessä on saavutettu ilmasto- ja energia-alan lainsäädäntöpakettiin kuuluvien eri ehdotusten käsittelyssä, ja kehottaa neuvostoa työskentelemään tiiviissä yhteistyössä Euroopan parlamentin kanssa sopimuksen aikaansaamiseksi Eurooppa-neuvoston maaliskuun 2008 kokouksessa määrittämiä periaatteita ja määräaikoja noudattaen. Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota esittämään mahdollisimman pian mekanismin, jolla edistetään jäsenvaltioiden ja yksityisen sektorin investointeja sen varmistamiseksi, että vuoteen 2015 mennessä rakennetaan ja otetaan käyttöön jopa 12 kaupallisen sähköntuotannon demonstrointikohdetta, joissa sovelletaan hiilidioksidin talteenottoa ja varastointia, kuten Eurooppa-neuvoston kokouksessa keväällä 2007 sovittiin. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto vahvistaa uudelleen, että tarvitaan johdonmukaisia politiikkoja ja välineitä, joissa hyödynnetään energiaan ja ilmastonmuutokseen liittyviä synergioita kaikilla asiaankuuluvilla talouden aloilla, muun muassa liikenteen alalla.
46. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille laajan yhteisymmärryksen energian sisämarkkinoita koskevan säädöspaketin olennaisista kohdista ja etenkin toimitusten ja tuotannon tosiasiallisesta erottamisesta verkkotoiminnoista kaasu- ja sähköalalla. Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa ja Euroopan parlamenttia saamaan aikaan lopullisen yhteisymmärryksen paketista ennen tämän vaalikauden päättymistä.
47. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille biodiversiteetisopimuksen sopimuspuolten konferenssin yhdeksännen kokouksen onnistuneen lopputuloksen ja pitää sitä ratkaisevana askeleena kohti vuoden 2010 tavoitteen saavuttamista.
48. Koska neuvostossa on päästy poliittiseen yhteisymmärrykseen työaikadirektiivistä ja vuokratyöntekijöiden työehtoja koskevasta direktiivistä, Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa ja Euroopan parlamenttia saamaan aikaan lopullisen ja tasapainoisen yhteisymmärryksen molemmista direktiiveistä ennen tämän vaalikauden päättymistä.

49. Eurooppa-neuvosto odottaa tuloksia, jotka saadaan romaniväestön osallisuuden parantamiseksi toteuttavia nykyisiä politiikkoja ja välineitä koskevasta komission arvioinnista, sekä tästä kysymyksestä syyskuussa järjestettävää konferenssia. Se kehottaa neuvostoa ottamaan tämän huomioon tarkastellessaan tarkistettua sosiaalista toimintaohjelmaa. Eurooppa-neuvosto palaa tähän kysymykseen ennen vuoden loppua.
50. Eurooppa-neuvosto korostaa, että on tärkeää kuroa umpeen jäsenvaltioiden väliset erot terveydessä ja elinajanodotteessa, ja painottaa, että keskeisten kroonisten ei-tarttuvien tautien ehkäisytoimenpiteet ovat tärkeitä. Tässä suhteessa se on tyytyväinen syöpätaudeista aiheutuvien rasitteiden vähentämisestä annettuihin neuvoston päätelmiin, jotka voivat edesauttaa näiden tavoitteiden saavuttamista.
51. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille päätöksen perustaa EIT Budapestiin. Tämä ansiosta instituutin on mahdollista aloittaa nopeasti työnsä eurooppalaisen innovoinnin edistämiseksi. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto palauttaa mieleen valtion- tai hallitusten päämiesten tasolla Brysselissä 13.12.2003 kokoontuneiden jäsenvaltioiden edustajien päätelmät, joissa vasta liittyneille valtioille annetaan etusija jaettaessa vastaisuudessa perustettavien yhteisön virastojen tai laitosten kotipaikkoja. Tulevien virastojen tai laitosten kotipaikkojen tulisi sijaita ensisijaisesti niissä jäsenvaltioissa, jotka ovat liittyneet unioniin vuonna 2004 tai sen jälkeen, ja etusija tulisi asianmukaisesti olla niillä jäsenvaltioilla, joiden alueella ei vielä ole EU:n virastoa tai laitosta.

LÄNSI-BALKAN

52. Eurooppa-neuvosto vahvistaa jälleen täyden tukensa Länsi-Balkanin maiden Eurooppa-perspektiiville sellaisena kuin se esitettiin Thessalonikin toimintasuunnitelmassa ja Salzburgin julistuksessa. Eurooppa-neuvosto palauttaa mieleen joulukuussa 2006 antamansa päätelmät ja korostaa, että edistymällä vakaasti taloudellisessa ja poliittisessa uudistuksessa sekä täyttämällä tarvittavat edellytykset ja vaatimukset Länsi-Balkanilla jäljellä olevien mahdollisten jäsen ehdokkaiden pitäisi saada ehdokasvaltion asema omien ansioidensa perusteella; lopullisena tavoitteena on EU:n jäsenyys. EU-perspektiivi on edelleen olennaisen tärkeä Länsi-Balkanin vakauden, sovinnon ja tulevaisuuden kannalta.
53. Vakautus- ja assosiaatioprosessi muodostaa edelleen puitteet Länsi-Balkanin yhdentymiselle Eurooppaan. Tässä yhteydessä viime vuosina erityisesti vakautus- ja assosiaatiosopimusten ansiosta saavutettua edistystä on nyt lujitettava edelleen.
54. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen merkittävään edistymiseen ihmisten välisten kontaktien helpottamisessa alueen maiden osalta. Tältä osin Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen viisumipakon poistamista koskevan vuoropuhelun onnistuneeseen aloittamiseen Serbian, entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian, Montenegron, Albanian ja Bosnia ja Hertsegovinan kanssa selkeät ja realistiset arviointiperusteet sisältävien etenemissuunnitelmien perusteella. Eurooppa-neuvosto hyväksyy myös liitteessä olevan Länsi-Balkania koskevan julkilausuman.
55. Eurooppa-neuvosto korostaa jälleen alueellisen yhteistyön ja hyvien naapuruussuhteiden tärkeyttä. Se panee tyytyväisenä merkille siirtymisen vakaussopimuksesta alueelliseen yhteistyöneuvostoon ja kannustaa aluetta parantamaan edelleen alueellista vastuunottamista Kaakkois-Euroopan yhteistyöprosessin Sofiassa äskettäin pidetyssä ministerikokouksessa ja Pomoriessa pidetyssä huippukokouksessa käytyjen keskustelujen mukaisesti.

56. Eurooppa-neuvosto korostaa, että **entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian** on mahdollista yhä edetä kohti EU:ta tämän vuoden loppuun mennessä edellyttäen, että Eurooppa-neuvoston joulukuussa 2005 antamissa päätelmissä asetetut ehdot ja Kööpenhaminan poliittiset arviointiperusteet täyttyvät ja että liittymiskumppanuuden puitteissa helmikuussa 2008 määritettyjä keskeisiä painopisteitä noudatetaan. Eurooppa-neuvosto panee tässä yhteydessä merkille yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston 16. kesäkuuta 2008 antamat päätelmät. Hyvien naapuruussuhteiden säilyttäminen, mukaan lukien nimikysymyksen molemmiin puolin hyväksyttävä neuvotteluratkaisu, on edelleen olennaisen tärkeää. EU pitää myönteisenä **Albanian** sitoutumista vapaiden, rehellisten ja demokraattisten vaalien edellytysten varmistamiseen; vaalit on määrä järjestää vuonna 2009. Yhtä lailla tärkeitä ovat lisäponnistelut julkishallinnon institutionaalisten valmiuksien ja korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan osalta sekä oikeuslaitoksen parissa. Eurooppa-neuvosto panee merkille **Montenegron** saavuttaman edistymisen ja kannustaa maata keskittymään edelleen hallinnollisten valmiuksien rakentamiseen, korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseen, instituutioiden lujittamiseen ja oikeuslaitoksen uudistuksiin perustuslain mukaisesti. Päästäkseen seuraavalle tasolle suhteissaan EU:hun Albanian ja Montenegron on myös osoitettava vakuuttavasti panneensa vakautus- ja assosiaatiosopimuksen menestyksekkäästi täytäntöön. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen äskettäiseen allekirjoittamiseen **Bosnia ja Hertsegovinan** kanssa, mikä on tärkeä askel maan yhdentymisessä Eurooppaan. Bosnia ja Hertsegovinan on jatkettava uudistusprosessin täytäntöönpanoa viipymättä, erityisesti täyttääkseen tavoitteet ja edellytykset, jotka koskevat siirtymistä korkean edustajan toimistosta Euroopan unionin erityisedustajan toimistoon. Eurooppa-neuvosto odottaa mielenkiinnolla, että Belgradin uusi hallitus edistää tarvittavia uudistuksia selkeän eurooppalaisen toimintasuunnitelman mukaisesti. EU:n kanssa tehtävän vakautus- ja assosiaatiosopimuksen äskettäisen allekirjoittamisen pohjalta **Serbia** voi vauhdittaa edistymistään EU:hun lähentymisessä, johon kuuluu muun muassa jäsenehdokkaan asema heti, kun kaikki tarvittavat edellytykset on täytetty, yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston 29. huhtikuuta 2008 antamien päätelmien mukaisesti. Pitäen mielessä joulukuussa 2007 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät ja 18. helmikuuta 2008 annetut yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston päätelmät Euroopan unioni on edelleen sitoutunut olemaan johtoasemassa **Kosovon** vakauden takaamisessa, muun muassa Kosovossa toteutettavan Euroopan unionin oikeusvaltio-operaation EULEX KOSOVO:n, Euroopan unionin erityisedustajan ja kansainvälisen siviilitoimiston avulla osana kansainvälisen yhteisön läsnäoloa. EU suhtautuu myönteisesti YK:n pääsihteerin raporttiin UNMIKista ja, kuten hänen raportissaan esitetään, hänen aikomukseensa järjestää uudelleen kansainvälinen siviililäsnäolo Kosovossa.

Tämä helpottaisi EULEX KOSOVON sijoittamista koko Kosovon alueelle ja mahdollistaisi EU:lle voimakkaamman operatiivisen roolin oikeusvaltion alalla. Eurooppa-neuvosto on myös tyytyväinen Kosovon sitoutumiseen demokratian ja sen kaikkien kansalaisten tasa-arvon periaatteisiin, serbi- ja muiden vähemmistöjen suojeluun sekä uskonnollisen ja kulttuuriperinnön vaalimiseen ja kansainväliseen läsnäoloon. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tukensa piakkoin järjestettävälle avunantajien konferenssille ja kehottaa kahdenvälisiä ja monenvälisiä avunantajia lupaamaan apua. EU muistuttaa valmiudestaan antaa apua Kosovon taloudellisessa ja poliittisessa kehittämisessä selkeän Eurooppa-perspektiivin kautta alueen Eurooppa-perspektiivin mukaisesti.

ULKOSUHTEET

Vuosituhanneen kehitystavoitteet

57. Vuoden 2008 olisi oltava käännekohta yhteisten ponnistelujen tehostamisessa köyhyyden poistamiseksi kestäväen kehityksen yhteydessä, jotta varmistetaan kaikkien vuosituhanneen kehitystavoitteiden saavuttaminen maailmanlaajuisesti vuoteen 2015 mennessä. Ottaen huomioon joissakin maissa ja joillakin alueilla tapahtuneen kehityksen Eurooppa-neuvosto on vakuuttunut siitä, että kaikki vuosituhanneen kehitystavoitteet voidaan vielä saavuttaa kaikilla maailman alueilla edellyttäen, että vuoteen 2015 saakka toteutetaan keskitettyjä toimia välittömästi ja kestävästi. Se on kuitenkin vakavasti huolissaan monissa maissa ja monilla alueilla, erityisesti Saharan eteläpuolisessa Afrikassa vallitsevasta suuntauksesta vuosituhanneen kehitystavoitteiden toteutumisen kannalta.
58. EU säilyttää johtoasemansa maailman suurimpana avunantajana ja tekee kaiken tarvittavan kunnianhimoisen ja toimintakeskeisen panoksen antamiseksi ennen seuraavia tämän vuoden loppupuoliskolla järjestettäviä tärkeitä tapahtumia, niiden aikana ja niiden jälkeen: avun tuloksellisuutta käsittelevä kolmas korkean tason foorumi (Accra, 2.4. syyskuuta), vuosituhanneen kehitystavoitteita käsittelevä YK:n korkean tason tapahtuma (New York, 25. syyskuuta) ja kehitysrahoitusta käsittelevä kansainvälinen konferenssi (Doha, 29. marraskuuta–2. joulukuuta).

59. Eurooppa-neuvosto antaa täyden hyväksyntänsä neuvoston toukokuussa 2008 antamille päätelmille, joissa esitetään EU:n päättäväinen yhteinen vastaus maailmanlaajuiseen kehityshaasteeseen. Jotta voitaisiin saavuttaa kaikki vuosituhanen kehitystavoitteet, EU vahvistaa noudattavansa sitoumustaan saavuttaa julkisen kehitysavun yhteisenä tavoitteena oleva 0,56 prosenttia bruttokansantulosta vuoteen 2010 mennessä ja 0,7 prosenttia vuoteen 2015 mennessä, kuten toukokuussa 2005 annetuissa neuvoston päätelmissä, kesäkuussa 2005 annetuissa Eurooppa-neuvoston päätelmissä ja kehityspolitiikkaa koskevassa eurooppalaisessa konsensuksessa on sovittu. Näiden sitoumusten täytyessä EU:n vuotuisen julkisen kehitysavun määrän pitäisi kaksinkertaistua yli 66 miljardiin euroon vuonna 2010. Vähintään puolet tästä yhteisestä avun lisäyksestä myönnetään Afrikalle. Jäsenvaltioita kannustetaan laatimaan viitteelliset aikataulunsa, jossa esitetään, kuinka ne aikovat saavuttaa sovitut julkisen kehitysavun tavoitteensa.
60. EU toteuttaa radikaaleja uudistuksia avun tuloksellisuuden parantamiseksi pitäen lähtökohtanaan avun tuloksellisuudesta vuonna 2005 annetun Pariisin julistuksen täydellistä toteuttamista, kehityspolitiikkaa koskevaa vuoden 2005 eurooppalaista konsensusta sekä täydentävyyttä ja työnjakoa koskevia EU:n menettelysääntöjä vuodelta 2007.
61. EU parantaa edelleen kehityspolitiikan johdonmukaisuutta vuonna 2005 määritellyllä kahdellatoista alalla ja varmistaa lisäksi, että kehityspolitiikan johdonmukaisuuden periaatteet ovat vuosituhanen kehitystavoitteita ja avun tuloksellisuutta koskevalla kansainvälisellä asialistalla.
62. EU panee kokonaisuudessaan täytäntöön vuonna 2007 vahvistetun EU:n kauppaa tukevan avun strategian, ja pyrkii vuoteen 2010 mennessä saavuttamaan yhteisenä tavoitteena olevat 2 miljardia euroa vuodessa EU:n kauppaan liittyvään tukeen (1 miljardi jäsenvaltioilta ja 1 miljardi Euroopan yhteisöltä) ja lisäämään kauppaa tukevan avun kokonaismäärää julkisen kehitysavun määrän noustessa. Noin 50 prosenttia EU:n yhteisen kauppaan liittyvän tuen kasvusta on AKT-valtioiden käytettävissä.
63. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen vuosituhanen kehitystavoitteita koskevaan EU:n toimintaohjelmaan. EU ehdottaa kehityskumppaneilleen osallistumista tähän toimintaohjelmaan, jossa määritetään köyhiä hyödyttävän talouskasvun kehittämiseen liittyvät erityiset välitavoitteet ja toimet aikatauluineen keskeisillä alueilla, joita ovat muun muassa köyhyyden ja nälän vähentäminen, koulutus, terveys, ympäristö, sukupuolten tasa-arvo ja naisten vaikutusvallan lisääminen, vesihuolto, maatalous, yksityinen sektori ja infrastruktuurit. Nämä auttavat varmistamaan, että vuosituhanen kehitystavoitteet saavutetaan vuoteen 2015 mennessä.

64. EU on vakaasti päättänyt vastata yhteisesti ja tehokkaasti erityisesti ilmastonmuutoksen ja korkeiden elintarvikehintojen asettamiin uusiin kehityshaasteisiin. Ilmastonmuutoksen osalta EU pyrkii päättäväisesti auttamaan tarvittaessa kehitysmaita, varsinkin ilmastonmuutokselle eniten alttiina olevia köyhimpiä kehitysmaita etenemään kohti kestävää talouskasvua ja sopeutumaan ilmastonmuutokseen, noudattaen Balilla saavutettua sopimusta aloittaa neuvottelut, joiden tavoitteena on varmistaa yleisen ilmastonmuutosta koskevan sopimuksen tekeminen Kööpenhaminassa vuonna 2009. Se pyrkii tehostamaan vuonna 2007 perustetun maailmanlaajuisen ilmastonmuutosliittouman täytäntöönpanoa ja tutkii tapoja uusien rahoituslähteiden löytämiseksi ilmastonmuutokseen vastaamiseksi ja sen kielteisten vaikutusten torjumiseksi. Tässä yhteydessä EU toimii muun muassa yleismaailmallista rahoitusmekanismia koskevan komission ehdotuksen pohjalta.

Barcelonan prosessi: Välimeren unioni

65. Välimeren alue on Euroopan unionille strategisesti hyvin tärkeä niin poliittiselta, taloudelliselta kuin sosiaaliseltakin kannalta. Barcelonan prosessi on ollut Euro–Välimeri-suhteiden keskeinen väline vuodesta 1995, ja sen ansiosta monen- ja kahdenvälistä yhteistyötä on edistetty tehokkaasti. Saavutetun menestymisen pohjalta ja sitä vahvistaen Barcelonan prosessi: Välimeren unioni antaa uutta vauhtia Euroopan unionin ja Välimeren alueen suhteille. Sillä täydennetään jo toimivia kahdenvälisiä suhteita, joita jatketaan voimassa olevan politiikan puitteissa.
66. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille 20. toukokuuta 2008 annetun komission tiedonannon ja erityisesti ehdotukset, joilla lisätään EU:n ja Välimeren kumppaneiden välisiin suhteisiin vahvempaa poliittista ja institutionaalista ulottuvuutta uudella poliittisella sysäyksellä, muun muassa kahden vuoden välein järjestettävällä huippukokouksella, ja lujitetaan yhteistä vastuuta kumppanuudesta perustamalla rinnakkaispuheenjohtajuus ottaen asianmukaisesti huomioon perussopimusten asiaankuuluvat määräykset.
67. EU käy tältä pohjalta tarvittavat neuvottelut kaikkien Euro–Välimeri-kumppanien kanssa Välimeren aluetta käsittelevässä Pariisin huippukokouksessa 13. heinäkuuta 2008 annettavan yhteisen julistuksen laatimiseksi.

Itäinen kumppanuus

68. Eurooppa-neuvosto suhtautuu myönteisesti ehdotuksiin kehittää Euroopan naapuruuspolitiikan itäistä ulottuvuutta, jolla pyritään parantamaan EU:n politiikkaa itäisten ENP-kumppaneiden suuntaan kahden- ja monenvälisellä tasolla.
69. Eurooppa-neuvosto katsoo, että alueellista yhteistyötä EU:n itäisten naapureiden keskuudessa kuten myös EU:n ja kyseisen alueen välillä sekä kahdenvälistä yhteistyötä EU:n ja kunkin maan välillä on edelleen edistettävä eriyttämisen pohjalta ja maakohtaisesti ottaen kuitenkin huomioon ENP:n yhtenäinen ja johdonmukainen luonne. Tällaisen yhteistyön pitäisi tuoda lisäarvoa ja täydennystä jo olemassa olevaan ja suunniteltuun, ENP:aan kuuluvaan ja siihen liittyvään monenväliseen yhteistyöhön, kuten Mustanmeren synergia -aloitteeseen ja pohjoiseen ulottuvuuteen.
70. Eurooppa-neuvosto kehottaakin komissiota edistämään tätä työtä ja esittämään neuvostolle keväällä 2009 ehdotuksen itäisen kumppanuuden toteuttamistavoista asiaankuuluvien aloitteiden pohjalta.

Muut asiat

71. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille lupaavan edistyksen, jota on saavutettu pantaessa täytäntöön uutta kumppanuutta Keski-Aasian kanssa koskevaa unionin strategiaa, joka hyväksyttiin kesäkuussa 2007. Se toivoo, että unionin kumppanuutta Keski-Aasian kanssa voitaisiin lujittaa edelleen.

72. Eurooppa-neuvosto on edelleen syvästi huolestunut Zimbabween tilanteesta ja toistaa, että tuleva presidentinvaalien toinen kierros 27. kesäkuuta on järjestettävä rauhanomaisissa, vapaissa ja rehellisissä puitteissa kansainvälisten sääntöjen ja normien mukaisesti. Tähän mennessä esiintynyt väkivalta, kansalaisjärjestöjen uhkailu ja niiden vastaiset toimet, joilla pyritään siihen, että apu ja kansainväliset tahot eivät pääse maaseutualueille, lisäävät edelleen Zimbabween kansan ja kansainvälisen yhteisön pelkoa siitä, millaisissa olosuhteissa tämä maan tulevaisuuden kannalta ratkaiseva äänestys järjestetään. Eurooppa-neuvosto pahoittelee, että sen tarjoamista tarkkailijoista on kieltäydytty. On elintärkeää, että tavalliset zimbabwelaiset äänestävät vaalipäivänä ja että ääntenlasku tapahtuu ripeästi ja avoimesti ja eteläisen Afrikan kehitysyhteisön omien sääntöjen ja standardien mukaisesti. Zimbabwelaisten olisi voitava vapaasti valita tulevaisuutensa, mikä antaa mahdollisuuden maan poliittiseen vakauttamiseen. Presidentinvaalien vapaa ja rehellinen toinen kierros on ratkaisevan tärkeä nykyisen kriisin ratkaisemiseksi. Eurooppa-neuvosto vetoaa eteläisen Afrikan kehitysyhteisöön ja Afrikan unioniin, jotta ne lähettäisivät paikalle merkittävän määrän vaalitarkkailijoita mahdollisimman pian ja varmistaisivat näiden jatkuvan läsnäolon kunnes vaaliprosessi on saatu päätökseen ja tulokset virallisesti julistettua. Eurooppa-neuvosto toistaa olevansa valmis ryhtymään lisätoimiin väkivallasta vastuussa olevia kohtaan. EU on valmis tukemaan demokraattista, legitiimiä ja uudistusmielistä hallitusta Zimbabwessa ja aloittamaan uudelleen yhteistyön sen kanssa.
73. Eurooppa-neuvosto pani merkille yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvostossa 16. kesäkuuta Sudanin tilanteesta käydyn keskustelun. Se on syvästi huolestunut siitä, että Sudanin viranomaiset eivät tee yhteistyötä Kansainvälisen rikostuomioistuimen kanssa, ja kehottaa Sudanin hallitusta työskentelemään rakentavasti Kansainvälisen rikostuomioistuimen, EU:n ja kansainvälisen yhteisön kanssa. Eurooppa-neuvosto kehotti yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvostoa seuraamaan edelleen tiiviisti Sudanin tilanteen kehittymistä ja pohtimaan lisätoimia siinä tapauksessa, että yhteistyötä YK:n ja muiden elinten, kuten Kansainvälisen rikostuomioistuimen, kanssa ei kaikilta osin tehdä.

74. Euroopan unioni ilmaisee jatkuvan syvän huolensa Burman/Myanmarin humanitaarisesta tilanteesta hirmumyrsky Nargisin jälkeen. Se on tyytyväinen YK:n ja ASEANin toteuttamiin toimiin ja niiden seurauksena lisääntyneeseen apuun, joka on tavoittanut hirmumyrskyn uhreiksi joutuneet 2,4 miljoonaa ihmistä, mutta vetoaa Burman/Myanmarin viranomaisiin, jotta ne poistaisivat kaikki jäljellä olevat kansainvälisen avun jakamista koskevat rajoitukset. Eurooppa-neuvosto korostaa, että vaikka välittömänä ensisijaisena tavoitteena on humanitaarisen avun antaminen, todellista demokratiaan siirtymistä tarvitaan Burmassa/Myanmarissa kipeämmin kuin koskaan. Se pahoittelee syvästi Burman/Myanmarin viranomaisten päätöstä jatkaa Daw Aung San Suu Kyin kotiarestia ja toistaa vetoomuksensa kaikkien poliittisten vankien vapauttamiseksi. Eurooppa-neuvosto pahoittelee sitä, että tapa, jolla kansanäänestys järjestettiin, ei edistänyt osallistavaa ja avointa kansallisen sovinnon prosessia, joka on ainoa tie maan vaurauteen ja vakauteen. Eurooppa-neuvosto vetoaa viranomaisiin, jotta ne varmistaisivat, että vaalit, jotka pidetään vuonna 2010, valmistellaan ja järjestetään tavalla, joka myötävaikuttaa uskottavaan ja kokonaisvaltaiseen demokratiaan siirtymiseen. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen YK:n pääsihteerin henkilökohtaiseen sitoutumiseen ja korostaa antavansa täyden tukensa hänen välitystoimilleen.
75. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen äskettäisessä EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen huippukokouksessa annettuun Liman julistukseen ja kehottaa toteuttamaan tarvittavat toimet, jotta osa-alueelliset neuvottelut voitaisiin saattaa päätökseen vuoteen 2009 mennessä.
76. Eurooppa-neuvosto hyväksyy puheenjohtajavaltion selvityksen Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta, johon sisältyy seuraavalle puheenjohtajavaltiolle annettava toimeksianto. Eurooppa-neuvosto antaa hyväksyntänsä myös vuotuiselle selvitykselle EU:n toimista konfliktineston alalla. Tulevia puheenjohtajavaltioita pyydetään perustamaan työnsä tähän mennessä saavutetulle merkittävälle edistymiselle, jotta unionista tulisi johdonmukaisempi, toimintakykyisempi ja aktiivisempi tällä alalla.

77. Eurooppa-neuvosto toteaa jälleen, että lapsen ja varsinkin aseellisista selkkauksista kärsimään joutuneiden lasten oikeuksien edistäminen ja suojeleminen on EU:n ulkoisen toiminnan painopisteitä. Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita huolehtimaan edelleen ihmisoikeus-, turvallisuus- ja kehityspolitiikkojen ja -ohjelmien johdonmukaisuudesta, täydentävyydestä ja koordinoinnista, jotta aseellisten selkkausten lapsiin kohdistuviin lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin vaikutuksiin pystyttäisiin puuttumaan tehokkaalla, kestäväällä ja kokonaisvaltaisella tavalla.
78. Eurooppa-neuvosto antaa tunnustusta pyrkimyksille edistää Euroopan kulttuurienvälisen vuoropuhelun teemavuotta. Se tunnustaa kulttuuriyhteistyön ja kulttuurienvälisen vuoropuhelun arvon olennaisena osana kaikkea asiaankuuluvaa ulkoista politiikkaa, *New Paradigms, New Models & Culture in the EU's External Relations* -konferenssin suositusten ja Sivilisaatioiden allianssi -hankkeen puitteissa käynnissä olevan toiminnan mukaisesti. Eurooppa-neuvosto korostaa kulttuuriyhteistyön merkitystä poliittisten prosessien ja haasteiden käsittelyssä kansalaisyhteiskunnan kanssa käytävän vuoropuhelun pohjalta, ihmisten välisten kontaktien edistämisessä sekä hyvien naapuruussuhteiden vaalimisessa.
-

JULKILAUSUMA LÄNSI-BALKANISTA

Länsi-Balkanin Eurooppa-perspektiiviä on merkittävästi pyritty tekemään konkreettisemmaksi ja näkyvämmäksi alueen ihmisille. Eurooppa-neuvosto viittaa komission tiedonantoon "Länsi-Balkan – lähemmäksi EU-jäsenyyttä" ja korostaa seuraavien kolmen osa-alueen merkitystä:

1) Yhteisön politiikkojen ulottaminen koskemaan Länsi-Balkania ja alueellisen yhteistyön lisääminen

EU:n ja tämän Eurooppaan lähentyvän alueen välillä jo tehtävän, yhteistyön tiivistämiseksi ja alueellisen yhteistyön lisäämiseksi Eurooppa-neuvosto:

- kehottaa rohkaisemaan Länsi-Balkanin maiden osallistumista **yhteisön ohjelmiin ja sen virastojen toimintaan**;
- odottaa kiinnostuneena neuvottelujen käynnistämistä **Länsi-Balkanin kanssa tehtävän liikenneyhteisösopimuksen** laatimiseksi sekä näiden neuvottelujen saattamista pikaisesti päätökseen;
- tunnustaa **energiayhteisön** tosiasiallisen toteuttamisen merkityksen Kaakkois-Euroopassa;
- korostaa, että **vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alalla on tärkeää toteuttaa yhteistyötä ja uudistuksia**, joiden yhteydessä vaihdetaan järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjunnasta EU:ssa saatuja kokemuksia, ja suosittelee ensimmäisen Kaakkois-Euroopan järjestäytynyttä rikollisuutta koskevan uhakuva-arvion laatimista, jota koordinoi Bukarestin SECI-keskus.
- toteaa, että on tärkeää edistää **oikeudellista yhteistyötä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa**;
- on tyytyväinen edistykseen, jota on saavutettu Länsi-Balkanin liittämisessä yhteisön **pelastuspalvelumekanismiin**, ja painottaa Euroopan komission aikomusta lisätä entisestään yhteistyötä, johon kuuluu myös katastrofiriskin vähentämisaloe;
- toteaa, että siirtyminen vakaussopimuksesta **alueelliseen yhteistyöneuvostoon** on tärkeää samoin kuin **Keski-Euroopan vapaakauppasopimuksen** piirissä tehty yhteistyö, ja antaa täyden tukensa näille alueellisesti omavastuullisille yhteistyön muodoille.

2) Ihmisten välisten kontaktien helpottaminen ja kansalaisyhteiskunnan kehittäminen

Ihmisten välisten kontaktien edistäminen Länsi-Balkanin ja EU:n välillä on äärimmäisen tärkeää, sillä se helpottaa parempaa keskinäistä ymmärtämystä ja sovintoa ja edistää periaatteita, joille EU perustuu. Sen vuoksi Eurooppa-neuvosto:

- on tyytyväinen **viisumipakon poistamista** koskevan vuoropuhelun onnistuneeseen aloittamiseen, kuten Eurooppa-neuvoston päätelmien 54 kohdassa todetaan;
- tukee komission aikomusta lisätä **apurahojen** tarjontaa Länsi-Balkanin alueelta tuleville opiskelijoille Erasmus Mundus -ohjelman puitteissa;
- on tietoinen **Länsi-Balkanin tutkimusalan ohjausryhmän** merkityksestä ja kehottaa jatkamaan yhteistyötä tieteen ja tutkimuksen alalla;
- tukee uuden välineen perustamista liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA) puitteissa **kansalaisyhteiskunnan** kehittämisen ja vuoropuhelun edistämiseksi Länsi-Balkanilla ja samalla kumppanuuden ja verkottumisen vahvistamiseksi EU:n kansalaisyhteiskunnan vastaavien osapuolten kanssa.

3) Taloudellinen ja sosiaalinen kehitys ja hyvän hallintotavan vahvistaminen

EU jatkaa tiivistä yhteistyötä Länsi-Balkanin kanssa sosioekonomisen kehityksen ja hyvän hallintotavan vahvistamiseksi ja tukee alueen jatkoedistymistä ja lisä uudistuksia.

Tämä tavoitteenaan Eurooppa-neuvosto:

- on tyytyväinen aloitteeseen laatia kattava **Länsi-Balkanin investointikehys** vuoteen 2010 mennessä. Se kehottaa panemaan nopeasti täytäntöön 14. toukokuuta 2008 annetuissa talous- ja rahoitusasioiden neuvoston päätelmissä mainitut tavoitteet;
- tunnustaa **julkishallinnon alueellisen koulun** tekemän työn ja kehottaa kehittämään sen täysimittaiseksi oppilaitokseksi;
- on tietoinen siitä, että **kulttuuriyhteistyöllä** edistetään perustavanlaatuisesti eurooppalaisia arvoja ja kulttuurienvälistä vuoropuhelua Länsi-Balkanilla, ja siten myös demokratiakehitystä, sovintoa ja ihmisoikeuksien kunnioittamista.